

Pojišťovnictví z pohledu regulace

Monika Štásková, Iva Justová

Seminář z aktuárských věd, 6. března 2009

1. část

Zpráva odpovědného pojistného matematika

Monika Št'ástková

Obsah

- Úvod
- Regulace v ČR
- Srovnání se zahraničím
- Solventnost II

Standard IAIS

- **The use of actuaries as part of a supervisory model guidance paper**

<http://www.iaisweb.org/index.cfm?pageID=41>

- Požadavek na písemnou zprávu OPM pro
 1. vedení pojišťovny
 2. orgán dohledu (kopie)
- Cíle zprávy OPM

IAIS – role aktuára

- **Různé požadavky a přístupy v různých zemích**
 - ◆ Stanovení TR
 - ◆ Stanovení pojistného
 - ◆ Rozsah zajištění
 - ◆ Ohodnocení rizik
 - ◆ Volba statistických metod
 - ◆ Investiční politika
 - ◆ Alokace zisku
 - ◆ Podíl na zisku v ŽP
 - ◆ Provádění stress testů
 - ◆ Oblast účetnictví

Nová právní úprava

- Návrh nového zákona o pojišťovnictví a prováděcí vyhlášky
- Harmonogram - předpokládána účinnost 1. září 2009
- Co přináší nová regulace?
 - ◆ Regulace provozování zajišťovací činnosti (transpozice směrnice ES o zajištění)
 - ◆ Požadavky na řídicí a kontrolní systém
 - ◆ Rozšíření položek skladby finančního umístění
 - ◆ 4 metody výpočtu vyrovnávací rezervy – volba metod
 - ◆ **Zpráva odpovědného pojistného matematika**

Návrh zákona o pojišťovnictví

- **§ 76 Práva a povinnosti spojené s výkonem činnosti odpovědného pojistného matematika**

(1) Odpovědný pojistný matematik tuzemské pojišťovny a pojišťovny z třetího státu posuzuje správnost

- rozdělení výnosů z finančního umístění v životním pojištění mezi pojištěným a pojišťovnou,
- způsobu výpočtu sazeb pojistného a jejich přiměřenosti,
- výše technických rezerv a finančního umístění,
- výpočtu disponibilní a požadované míry solventnosti,
- pojistně matematické metody používané při provozované pojišťovací, popřípadě zajišťovací činnosti.

Návrh zákona o pojišťovnictví

- (6) **Odpovědný pojistný matematik** pojišťovny podle odstavce 1 a zajišťovny podle odstavce 2 **vypracuje nejpozději do 30. dubna** následujícího kalendářního roku zprávu o své činnosti za předcházející kalendářní rok a předloží ji této pojišťovně nebo zajišťovně. Pojišťovna nebo zajišťovna předloží zprávu odpovědného pojistného matematika České národní bance bez zbytečného odkladu po jejím obdržení. **Formu a náležitosti zprávy odpovědného pojistného matematika stanoví vyhláška.**

Návrh prováděcí vyhlášky

- Obecné základní údaje
- Odhad očekávané DMS, PMS
- Vyjádření k
 - ◆ výši technických rezerv
 - ◆ Vyrovnávací rezervě
 - ◆ LAT
 - ◆ řízení aktiv a pasiv a skladbě finančního umístění
 - ◆ výši a způsobu rozdělení podílů na zisku v ŽP
 - ◆ DMS a PMS
 - ◆ výpočtu sazeb pojistného

Návrh prováděcí vyhlášky

- Vyjádření k
 - ◆ věrohodnosti údajů, ze kterých OPM vychází
 - ◆ sjednaným zajistným programům
 - ◆ výsledkům ověřování spolehlivosti generátorů ekonomických scénářů
 - ◆ maximální výši TÚM pro specifické pojistné smlouvy
- Další významné informace
- Upřesnění věcného obsahu k diskusi

Srovnání se zahraničím

- Rakousko
- Švýcarsko
- Německo
- UK

Rakousko

- Regulace FMA (Financial Market Authority)
- Regulation of the FMA on the Report by the Auditing Actuary
<http://www.fma.gv.at/cms/site/EN/detail.html?doc=CMS1199436960764&channel=CH0158>
- Životní pojištění, úrazové pojištění (ŽP), zdravotní pojištění (ŽP)
- Detailní popis dílčích položek
 - ◆ povinné – analýza rizik, očekávaná splatnost závazků, ...
 - ◆ nepovinné – embedded value, riziko likvidity, ...
- Srovnání ukazatelů se 4 předchozími roky
- 11 kategorií tarifů

Švýcarsko

- Požadavek zákona o pojišťovnictví:
 - ◆ *„Zpráva by měla popisovat současný stav a možný vývoj pojišťovny (ochrana finanční stability) z pohledu aktuára“.*
 - ◆ *dále pak popis významných faktorů, parametrů a modelů, které pojišťovna používá včetně informace o citlivosti výsledků na změnu parametrů*
- Doporučení SAV (Schweizerische Aktuarvereinigung)
- Guidelines on the Actuarial Report for Non-life Insurance
- <http://www.actuaries.ch>
- Obecné principy, zásady
- Důraz kladen na finanční stabilitu, která je hodnocena prostřednictvím solventnosti a technických rezerv → zpráva pokrývá 6 hlavních položek (aktiva, TR, upsaná rizika, zajištění, účetní principy, data)
- OPM potvrzuje solventnost a splnění požadavků na aktiva k TR
 - ◆ Swiss Solvency Test, vlastní ohodnocení rizik

Německo

- AktuarV- Nařízení o pojistně matematickém potvrzení a zdůvodnění
- Obsah
 - ◆ Rozdělení portfolia do rizikových tříd
 - ◆ Vysvětlení k výpočtu technických rezerv (zvolená metoda, započítání nákladů a jejich výše, ÚT, garantovaný výnos)
 - ◆ Z hlediska bezpečnosti - nastavení odkupného, bezpečnostní přírážky, finanční umístění, dostatečnost TR
 - ◆ Odhad budoucího vývoje bezpečnostních přírážek (pro jednotlivé rizikové třídy)
 - ◆ Dodatečné rezervy
 - ◆ Navýšení rezerv (zdůvodnění)

UK

- Standard GN12: General Insurance Business: Actuarial Reports
- <http://www.frc.org.uk>
- Financial Reporting Council
- Obsah zprávy
 - ◆ Definice, základní informace
 - ◆ Interpretaci dat, srovnání, aktuárské modely a změny, výsledky a jejich volatilita, očekávaný dopad plánovaných změn
 - ◆ Zdroj dat a informací
 - ◆ Analýza dopadu aplikace nových zkušeností
 - ◆ Metodika a užité předpoklady (a jejich citlivost)
 - ◆ Jasná interpretace výsledků

Solventnost II

- Konzultační materiál CEIOPS „Implementing Measures on System of Governance“
 - ◆ Uvažuje o zavedení povinnosti nejméně jedenkrát ročně předkládat vedení pojišťovny písemnou zprávu.
 - ◆ *„The report shall document the tasks that have been undertaken, clearly state any shortcomings identified and give recommendations as to how the deficiencies could be remedied“.*

Role aktuára v Solventnosti II

- Návrh směrnice zavádí „actuarial function“ – součást řídicího a kontrolního systému, který by měl zajistit
 - ◆ koordinaci výpočtu TR
 - ◆ přiměřenost metod a užitých modelů, předpokladů pro výpočet TR, stejně tak dostatečných a kvalitních dat
 - ◆ srovnání „best estimate“ a zkušeností
 - ◆ informování vedení pojišťovny o spolehlivosti a adekvátnosti výpočtu TR
 - ◆ vyjádření k celkové politice upisování rizik
 - ◆ vyjádření k zajištění
 - ◆ přispívání k efektivní implementaci systému řízení rizik v souvislosti s výpočtem kapitálových požadavků

přestávka